

Độc Báo Giữm Các Bạn

Thư tình George Sand – Alfred de Musset

George Sand là một nhà văn phụ nữ của văn chương Pháp. Bà có nhiều cuộc tình với nhiều nhân vật nổi tiếng đương thời. Tháng 6 năm 1883, George Sand gặp Alfred de Musset, một nhà văn, tại một bữa tiệc do một người quen khoản đãi. Hai người yêu nhau ngay từ hôm ấy. Và George Sand viết cho Alfred de Musset bức thư sau đây:

*Je suis très émue de vous dire que j'ai
bien compris l'autre soir que vous aviez
toujours une envie folle de me faire
danser. Je garde le souvenir de votre
baiser et je voudrais bien que ce soit
là une preuve que je puisse aimée
par vous. Je suis prête à montrer mon
affection toute désintéressée et sans cal-
cul, et si vous voulez me voir aussi
vous dévoiler sans artifice mon âme
toute nue, venez me faire une visite.
Nous causerons en amis, franchement.
Je vous prouverai que je suis la femme
sincère, capable de vous offrir l'affection
la plus profonde comme la plus étroite
en amitié, en un mot la meilleure preuve
que vous puissiez rêver, puisque votre
âme est libre. Pensez que la solitude où j'ha-
bite est bien longue, bien dure et souvent
difficile. Ainsi, en y songeant j'ai l'âme
grosse. Accrourez donc vite et venez me la
faire oublier par l'amour ou je veux me
mettre.*

Bức thư tình ái lãng mạn nhưng không có gì đặc biệt lắm. Tuy nhiên, nếu đọc các dòng lẻ, thì đó mới chính là điều George Sand muốn nói với Alfred de Musset. Bức thư này (những dòng lẻ) xin miễn dịch ra ở đây vì nó rất tục. Lại cũng vì không thể dịch được hai câu có ngắt (cal-cul và j'ha-bite) Tiếng Việt dịch hai câu này không được. Ngắt ra mới có được hai chữ cul và bite, hai chữ đáng kể nhất trong những điều George Sand đích thực muốn nói với Alfred de Musset.

Sau đây là bài thơ Alfred de Musset viết để trả lời thư của George Sand:

*Quand je mets à vos pieds un éternel hommage,
Voulez-vous qu'un instant je change de visage?
Vous avez capturé les sentiments d'un coeur
Que pour vous adorer forma le Créateur.
Je vous chéris, amour, et ma plume en délire
Couche sur le papier ce que je n'ose dire.
Avec soin de mes vers lisez les premiers mots:
Vous saurez quel remède apporter à mes maux.*

Bài thơ cũng không có gì đặc biệt. Nhưng nếu chỉ đọc những chữ đầu 8 dòng thơ thì người ta hiểu ngay Alfred de Musset muốn làm gì: *Quand voulez-vous que je couche avec vous?* Khi nào em muốn anh ngủ với em?

Ông Tây bà đầm tán nhau cũng có khác.

(*Thư Gửi Bạn Ta – Bùi Bảo Trúc*)

Thư của một bạn “thất thập” về kinh nghiệm heart attack

(*Trích từ diễn đàn CVA...*) Thân gửi tới các bạn già “Thất thập cổ lỗ sĩ của tôi”,

Trước hết tôi xin gửi tới các bạn lời cảm ơn chân thành của tôi, vì trong thời gian nằm bệnh viện vừa qua, các bạn đã điện thoại, gửi E-mail, hỏi thăm tình trạng sức khỏe của tôi, khi biết tin tôi bị nhồi máu cơ tim (heart attack) và phải nhập viện, đồng thời cũng muốn biết vài kinh nghiệm, và triệu chứng để phòng ngừa. Tôi đã hứa sẽ tường trình cùng tất cả các bạn khi sức khỏe ổn định.

Tôi xin kể lại sau 3 lần bị nhồi máu cơ tim nhưng may mắn đều qua khỏi hiểm nghèo.

Lần đầu... đây là lần nguy hiểm nhất vì chưa biết gì về cơn đau “nhồi máu cơ tim” ra làm sao!!

-*- Năm 1996: Như thường lệ tôi chuẩn bị đi làm vào lúc 6:00 sáng sau khi uống một ly cà phê và hít một hơi thuốc lá... thật là quá đã... nhưng hôm nay thấy phía sau lưng đau tức từ gáy xuống tới giữa lưng, hai bên bả vai cảm thấy mỏi mệt. Tôi nghĩ, chắc cũng như mọi lần, vì thời tiết thay đổi, vì đã lớn tuổi, vì bị VC tra tấn trong thời gian ở tù ... nên đau một chút chứ ăn nhầm gì... tôi lấy miếng salonpas dán vào sau lưng rồi lái xe đi làm.

Khi đang chạy trên xa lộ 101 với tốc độ 60 miles/giờ, tôi thấy hơi ngộp thở, phía trước ngực thấy đau và như bị đè nặng, cánh tay trái thấy tê như bị tức máu từ vai trở xuống tới bàn tay ... tôi quay kính xe xuống và hít thở thì thấy nhẹ đi đôi chút, ... khi vào tới hăng, đậu xe xong thấy đau hơn một chút, tôi bước ra khỏi xe đứng hít thở thì thấy cơn đau giảm đi, và tôi đi vào hăng... khi vào hăng rồi lại thấy đau dội lên, miệng muốn ói, và trên trán thấy rịn mồ hôi lạnh... cuống họng chỗ mở ác thấy đau rát. Tôi báo cho Manager xin nghỉ và lái xe về nhà. (khi nhập viện rồi Bệnh viện cho biết người Manager này sau khi biết tôi bị đau ở ngực, đã trên 50 tuổi, thay vì cho về ông ta phải cho tôi xuống trạm y tế của hăng, hoặc gọi 911 để đưa tôi vào bệnh viện.)

Về nhà nghỉ, chờ tới 9:00 am, tôi lái xe tới khám tại phòng mạch của một bác sĩ Việt nam. Ông ta thử EKG để có kết quả qua biểu tâm đồ. Sau đó cho ngậm một viên Nitroglycerin tôi thấy giảm đau ngay, độ 5-10 phút sau ông ta cho ngậm thêm một viên nữa và cơn đau hầu như hết. Ông ta bảo tôi về nhà nghỉ ngơi, tĩnh dưỡng... (đây là một lỗi lầm lớn của bác sĩ đối với bệnh nhân mà ông ta biết đang bị trở ngại về tim.) Tới 4:00 pm cơn đau lại tới và ói chỉ có nước miếng ... tôi gọi tới văn phòng bác sĩ, được ông ta cho biết hãy tới văn phòng để lấy giấy nhập viện!!! Tôi thấy đau quá nên nói cơn cơn vào bệnh viện. Tại phòng cấp cứu, sau khi khai báo bệnh tình và giờ giấc bắt đầu lâm bệnh tôi được giải thích:

- Tại sao không gọi 911 để được cấp cứu kịp thời.

----- Nếu tôi chết trên xe thì con tôi sẽ ngồi tù.

----- Nếu bị kẹt xe thì tới bệnh viện quá trễ.

----- Đi tự túc, khi vào tới phòng cấp cứu phải ngồi chờ theo thứ tự, do đó mất thời gian tính đối với bệnh tim nguy hiểm. Cho nên gọi 911 để được cấp cứu ngay từ trên xe tản thương, nên sự sống được bảo đảm hơn.

Vì nhập viện quá trễ, nên trái tim tôi bị tổn thương, do đó chỉ thông tim thôi mà một năm sau mới tương đối bình phục ...!!!

&&&& Lần thứ hai này tôi đã có chút kinh nghiệm của lần trước... Sau hơn một năm thông tim, năm 1998 lúc 6:00 pm, sau khi ăn cơm chiều một lúc, tôi thấy bên ngực phải đau nhói, tôi nghĩ tim ở bên trái sao lại đau bên phải??? Khoảng nửa tiếng sau thì chỗ đau chuyển tới chân thủy, đau mà có cảm tưởng như bị vật gì đè lên, nên hơi tung tức. Rồi cảm thấy đau ở cuống họng, chỗ mở ác, đau rất như cuống họng bị khô và nóng... rồi cánh tay trái tê, nhức từ bả vai trở xuống, buồn ói và mồ hôi lạnh toát ra trên trán. Tôi liền gọi 911

và cho họ biết tình trạng cơn bệnh, cũng như đã soi tìm được hơn 1 năm... chỉ khoảng 15 phút sau là xe cứu thương tới. Trên đường đi được truyền nước biển ngay trên xe và ngậm nitroglycerin dưới lưỡi... cho nên cơn đau giảm đi rất nhiều. Sau hai ngày thử nghiệm với máy móc cần thiết, tôi được Bác sĩ cho biết “nếu tôi đồng ý” bệnh viện sẽ giải phẫu để làm by-pass. Tôi đồng ý, thế là bệnh viện mang phim ảnh về giải phẫu cho tôi coi để chuẩn bị tư tưởng đồng thời hàng ngày lấy một số máu dự trữ để dùng khi cần tới, nếu không thì số máu này được qua một máy lọc rồi trả lại cho cơ thể tôi, cũng vì vậy sau khi giải phẫu chỉ 2 ngày tôi thấy khoẻ mạnh hồng hào, vì không mất chút máu nào và rồi cứ 6 tháng hoặc 1 năm tôi trở lại bệnh viện để tái khám, và làm thử nghiệm cần thiết...

Và lần này là lần thứ 3.

Tôi thấy sức khoẻ bình thường, không có dấu hiệu nào cho thấy có thể bị bệnh bất thường, nên mới quyết định đi chơi tiểu bang Oregon, kế cận tiểu bang California, bằng đường bộ do thân nhân lái. Trên đường đi tôi ghé ông bạn già ở Salem, ăn uống nghỉ ngơi từ 2:00 pm tới 6:00 pm rồi tiếp tục đi Portland, ngủ qua đêm và sang ngày hôm sau cũng không cảm thấy gì khác lạ... Buổi sáng hôm sau ngày 18/5/2006 tôi đi thăm vài thân nhân rồi về nhà nghỉ khoảng 1:30 pm. Sau khi ngủ trưa, thức dậy lúc 2:30 pm thấy bụng hơi đầy, chứ không đau, nên nghĩ rằng thay đổi thời tiết, nước uống, nên đầy bụng... lúc 3:00 pm mới thấy bụng dưới hơi đau nhưng không phải đau bụng đi cầu. Khoảng 15 phút sau thì thấy đau ở chân thủy, rồi tới ngực và tới cuống họng, tôi nghĩ ngay là mình bị heart attack... Rồi cánh tay trái tê. Với kinh nghiệm lần trước, tôi lấy Nitroglycerin mang theo và ngậm dưới lưỡi, sau 3 lần ngậm mỗi lần 1 viên, mất khoảng 20 phút, tôi không thấy thuyên giảm nên quyết định vào bệnh viện kế gần nhà, tuy đi xe nhà lái nhưng cũng đã chuẩn bị gọi 911 trường hợp bất trắc, vì tôi tính gọi 911 trước, có khi lâu hơn là tự mình nhập viện, (vì nhà rất gần, khoảng 5 phút lái xe), rồi ới khan, và rịn mồ hôi lạnh trên trán... (tốt nhất vẫn là gọi 911 nếu nhà không kế cận bệnh viện).

Tôi tới phòng cấp cứu của bệnh viện St.Vincent Portland sau 10 phút... Sau khi làm thủ tục giấy tờ, tôi cho họ biết tôi đang bị Heart attack, vì tôi thấy những triệu chứng giống như lần trước tôi đã bị... và ngay sau đó tôi được đưa vào phòng chữa trị và những phương pháp thử nghiệm... Và ngày 19/5/2006 tôi đã được thông tim một cách an toàn. Tôi phải nằm tại bệnh viện thêm 5 ngày để theo dõi bệnh tình xem có biến chứng gì không, vì theo bác sĩ tôi bị Heart attack rồi mới thông... được xuất viện nhưng phải ở Oregon 1 tuần để tái khám, sau đó bác sĩ mới chấp thuận cho tôi bay trở lại California.

Cùng các bạn, sau 3 lần bị nhồi máu cơ tim, tôi thấy:

- 1/ Mới bắt đầu đau, vị trí không giống nhau, ở lưng - ngực phải - ở bụng...
- 2/ Kế tiếp đều thấy đau tức như có vật gì đè nặng lên chân thủy.
- 3/ Kế tiếp thấy đau rất, nóng ở cổ họng (mở ác)
- 4/ Cánh tay trái từ vai tới bàn tay bị tê và nhức mỏi.
- 5/ buồn ới và trán rịn mồ hôi lạnh.

Có bạn đã hỏi tôi “tao thấy đôi khi nhói nhói ở ngực, tao sợ, nhưng không biết có phải là bị tim không????” theo tôi thì không phải, đừng lo, vì nó phải thêm những triệu chứng như tôi vừa kể trên mới đúng là heart attack. Nhưng an toàn vẫn là tham khảo với bác sĩ chuyên khoa.

Tôi hy vọng rằng với những điều bản thân tôi đã gặp, và kể với các bạn, có thể giúp ích cho các bạn đôi chút kinh nghiệm. Thân chào các bạn. (CTL)

Những điều nên đọc và nhớ:

If you are having the signs of Angina (this pain or discomfort is called angina)

1. Stop and rest — sit or lie down. Wait 2 to minutes to see if the angina goes away.
2. If the angina continues:

** if you are not on nitroglycerin, call 911; do not drive to the hospital, you may be having a heart attack!!

** if you are on nitroglycerin, place a tablet or spray under your tongue and let it dissolve; do not chew or swallow the tablet.

3. Wait 5 minutes.

4. if your angina persists: take 1 more nitroglycerin tablet or spray; wait 5 minutes.

5. if your angina still persists: take your nitroglycerin tablet or spray 1 more time. Wait 5 minutes.

6. Call 911 if the pain does not go away with rest and/or taking 3 nitroglycerin tablets or spray.

+++***+++

Am I having a heart attack???

You may have one or more of the following signs.

- * discomfort; mild to intense . It may be steady or it may come and go.
- * chest pain; described as—pressure—burning—tightness—heaviness—or squeezing. That does not go away with rest and /or nitroglycerin, (given under the tongue every 5 minutes for a maximum of 3 doses)
- * pain; in the arms, shoulders, neck, jaw, upper abdomen or middle of the back between the shoulder blades.
- * shortness of breath or difficulty breathing.
- * nausea, indigestion, or a feeling of heaviness or fullness (sometimes mistaken for flu symptoms)
- * cold sweats.
- * abnormal heartbeat, palpitations, skipped beats, a sudden very slow pulse or a sudden burst of rapid pulse.
- * weakness, dizziness or fainting.
- * vague feeling of unease or unexplained fatigue.
- * anxiety, stronger than normal.

Remember—a heart attack means that a lack of blood flow to your heart may have caused permanent damage. If you have any of the early warning signs and they do not get better within a few minutes with rest and/or nitroglycerin, call 911 or go to hospital emergency room right away. Do not drive yourself to the hospital! Don't delay because you think it could be a false alarm !!!

Chưa Chết Là Chưa Hết Chuyên

(Trích liên mạng)

Người Việt nam coi trọng vấn đề chết và lo an táng. Các người lớn tuổi lúc cảm thấy gần đất xa trời thì bao giờ cũng bận bịu suy nghĩ làm sao khi "đi" thì đi cho được "bình an", lo lựa chọn đất đai, lo sửa soạn để có được mồ yên mà đẹp.

Người có dư dả thì muốn được đất rộng, đất tốt, được chôn nằm; còn không dư dả thì có thể phải chôn ngồi hoặc chôn đứng. Cụ thì muốn được hỏa thiêu và tro thì để các con giữ ở nhà tôn thờ. Cầu kỳ hơn thì mang về Việt nam chôn. Cần thận hơn có cụ còn phải coi địa lý để chôn cho đúng hướng đúng long mạch chứ không thì có thể nguy hại cho con cháu về sau.

Dĩ nhiên "của thiên trả địa" chết là hết chuyện, hầu như ai cũng đồng ý như vậy. Tuy nhiên các cụ và đa số người Việt chúng ta quên mất hay không để ý rằng bên Mỹ chết không phải là chuyện dễ, đôi khi bị luật pháp thủ tục rườm rà không thua gì lúc làm giấy tờ nhập cảnh Hoa kỳ vậy.

Về y khoa xứ Mỹ đứng hàng đầu trên thế giới. Hầu như bệnh gì các bác sĩ cũng tìm cách chữa cho được và kéo dài mạng sống dù đôi khi sự cố gắng kéo dài tính mạng của người bệnh nhưng tuyệt vọng làm cho các bệnh nhân bị đau đớn thêm.

Thêm nữa bên Mỹ thì chỉ có "gió lạnh" không có gió độc. Nhà thì lúc nào cũng kín cổng cao tường, khi đi xe thì đóng kín gương vì xe có máy lạnh làm sao gió vô người được cho nên bác sĩ Mỹ và chính phủ không có chấp nhận chuyện "trúng gió" làm chết "bất đắc kỳ tử" như ở Việt nam.

Cho nên nếu người bị bệnh nặng hay chết bất thành linh mà không có lý do và không có di chúc sức khỏe, bác sĩ đôi khi phải làm đủ mọi cách để cứu bệnh nhân hay khảo cứu, mổ xác để coi sao bệnh nhân bị bệnh gì, thí dụ như tai biến mạch máu não, nhồi máu cơ tim, bị đầu độc làm bị triệu chứng và chết như vậy.

- Ở Hoa Kỳ nhiều bệnh nhân bị bệnh nan y chờ chết, nhưng trước khi chết vẫn bị đưa vô nằm nhà thương đặt lên máy thở, bỏ ống dẫn tiểu, kim đặt trong mạch máu để truyền nước biển, bị giựt điện khi tim ngưng đập, bỏ ống ăn qua mũi vô trong bao tử để nuôi. Bệnh nhân thường có thể bị đau đớn, khổ sở vì các thủ thuật trên. Họ muốn chết đi cho rồi vì "chết là hết chuyện" không muốn sống dở chết dở như là tình trạng tẩu hỏa nhập ma trong các chuyện kiểm hiệp.

Khổ nổi là tình trạng của bệnh nhân trong lúc này thường là bị hôn mê vì bệnh, vì thuốc, vì sức khỏe kiệt quệ cho nên họ không thể nói lên được nguyện vọng của mình là muốn được mất đi một cách thoải mái không đau đớn, hoặc có nói được thì bác sĩ nhà thương cũng không dám theo là vì họ sợ bệnh nhân quyết định khi không được sáng suốt vì trí óc bị hỗn độn vì bị bệnh và thuốc.

- Người trong gia đình thì lúc này thường bị hoang mang không dám làm một quyết định quan trọng về tính mạng của người thân yêu của mình như cha mẹ. "Bỏ thì thương vương thì tội", thêm vào đó mỗi người một ý, người trong gia đình thường cãi nhau, đùn cho nhau. Rất cuộc không dám đi đến quyết định gì cả vì không ai biết được ước nguyện của bệnh nhân như thế nào.

Đây là một trở ngại lớn lao cho hệ thống y tế Hoa kỳ.

- Thứ nhất là vì thống kê tại Hoa kỳ cho thấy mỗi năm phí tổn cho các bệnh nhân bị bệnh nan y, sắp chết trong vòng 30 ngày là cả tỷ bạc.

- Thêm vào đó, các bác sĩ, y tá và nhân viên cũng như các thân nhân bệnh nhân đều cảm thấy kéo dài sự đau khổ, đau đớn của bệnh nhân trong bệnh viện với các thủ thuật như đặt ống thở vô khí quản nối vô máy thở, giựt điện v.v... thử nghiệm lung tung trong những ngày cuối cùng của cuộc đời thay vì để bệnh nhân chết ở nhà với những người thương yêu chung quanh là một chuyện thiếu nhân đạo.

- Chính phủ Hoa kỳ đã ban hành đạo luật liên bang là bệnh nhân tự quyết định (patient self-examination act) và riêng California có riêng luật tiểu bang tương tự như vậy.

Luật này đòi hỏi các bác sĩ và bệnh viện phải cung cấp cho bệnh nhân các mẫu Di Chúc Trước về vấn đề y tế của mình trong trường hợp người bệnh bị lâm vào tình trạng bất lực không tự quyết định được.

Trong các đạo luật này, các cá nhân sẽ làm giấy tờ để xác định ước muốn được săn sóc sức khỏe như thế nào trong mọi trường hợp cũng như chọn lựa người đại diện ủy quyền để đại diện mình nói lên ước vọng và quyết định trong trường hợp người bệnh bị bệnh nặng bất thành linh mà không thể nói lên quyết định của mình.

- Dân bản xứ Hoa kỳ tuy biết nhiều về đạo luật này nhưng cũng chỉ một số ít đã làm di chúc sẵn cho mình. Người Việt mình thì không những là không biết về đạo luật này, mà có thì cũng không bao giờ nói tới hay không muốn nói tới. Các cụ thường không nghĩ tới hay không biết chuyện y khoa và pháp lý sẽ xảy ra trong trường hợp bị trở bệnh nặng. Và nếu có nghĩ tới thì thường nghĩ rằng có chuyện gì thì sẽ có vợ hoặc chồng, hoặc con mình sẽ biết mình muốn gì mà quyết định lo cho mình.

- Tuy nhiên khi trong nhà thương, các cụ thường thì tiếng Anh không thông thạo lại thêm phần bối rối và sợ hãi khi thấy người phổi ngầu nằm trong giường bệnh bị nối vào các máy móc và dưới sự chăm sóc của một đạo binh y tá và bác sĩ thì thừ ra không dám tự chủ những quyết định cho người bệnh và phải nhờ vả vào các con.

- Con cái có thể ở xa không có mặt tại chỗ để quyết định và các con vì không nói chuyện với cha mẹ nên thật sự không biết gì về ý muốn của người bệnh như thế nào để quyết định cho đúng cho cha hay mẹ mình đang bị bệnh.

- Những thành viên trong gia đình rồi sẽ đẩy cho nhau hoặc cãi nhau và rốt cuộc người bệnh nằm trên giường bệnh chịu đau khổ vì không có giấy ủy quyền cho biết ai là người đại diện chính thức cho bệnh nhân.

Bác sĩ và bệnh viện thường không dám ngưng lại các thủ thuật trị bệnh để kéo dài mạng sống, dầu họ biết là các thủ thuật đó là vô vọng và làm cho người bệnh thêm đau đớn. Sau đây là những câu chuyện thật oái ăm đã xảy ra cho những đồng bào Việt.

Chuyện người con ở xa không thể tới thăm người mẹ bị bệnh hấp hối trên giường bệnh, nhưng qua điện thoại yêu cầu bác sĩ và bệnh viện phải làm đủ mọi cách để kéo dài mạng sống người bệnh không cần là bệnh nhân có muốn hay không và các thủ thuật làm cho bà ta đau đớn tuyệt vọng.

- Hoặc chuyện một người bị bệnh ung thư gan nan y không muốn mổ hay chích thuốc mà chỉ muốn được ở nhà để mất bình yên với vợ và các con, nhưng "được" người con cả mang vô nhà thương Stanford để tìm cách "mổ gan" khi ông bắt đầu mê man. Người vợ không biết tiếng Anh bối rối không lên tiếng phản đối.

- Chuyện một cựu bộ trưởng bộ giáo dục nổi tiếng tại Việt Nam bị tai biến mạch máu não, bị hôn mê phải nằm nhà thương mất cả tuần lễ và phải bỏ ống nuôi vào bao tử rồi cuối cùng cũng mất đi vài tuần sau đó.

Đây là những câu chuyện thật đáng buồn đã xảy ra. Ai trong chúng ta cũng có thể bị lâm vào các hoàn cảnh trên, bị đau bệnh bất tỉnh linh làm cho không thể tự quyết định được mà lúc đó không hiểu mình để đại diện nói lên nguyện vọng của mình.

Tại California, Chỉ Thị Y Tế Định Sẵn (Advanced Health Care Directive) hướng dẫn giúp các bệnh nhân chỉ định người đại diện cho mình, cũng như điền trên giấy tờ các chỉ thị rõ ràng về y tế cho chính bản thân mình trong trường hợp mình bị bệnh sắp chết.

Các bác sĩ, bệnh viện và người được ủy quyền phải theo chỉ thị cho đúng luật pháp. Sau đây là tóm tắt một số điểm chính trong Chỉ Thị Y Tế Định Sẵn (Advanced Health Care Directive) này như sau:

1. Ai có thể làm giấy di chúc y tế trước?

Tất cả những ai trên 18 tuổi mà hiểu biết mình hẳn có quyền quyết định đều có thể làm giấy di chúc y tế.

2. Ai có thể là người đại diện ủy quyền?

Quý vị có thể chỉ định bất cứ một người lớn nào trong nhà mà quý vị tin cậy sẽ tôn trọng theo chỉ thị trong di chúc y tế của bạn. Quý vị cũng có thể chọn thêm người sơ cua trong trường hợp người đại diện lúc đó không dám quyết định cho quý vị hay đi vắng khi bạn bị bệnh. Điều quan trọng là quý vị phải cho người đại diện ủy quyền biết rõ ràng ý muốn nguyện vọng của mình cũng như sẵn sàng chịu trách nhiệm này.

Luật cấm quý vị lựa chọn những người sau đây làm đại diện ủy quyền cho mình gồm bác sĩ, hay nhân viên y tế lo cho sức khỏe của quý vị.

3. Quyền hạn của người đại diện ủy quyền như thế nào?

Trong trường hợp quý vị bị bệnh không thể quyết định cho sức khỏe mình được nữa, người đại diện ủy quyền có quyền pháp lý đại diện cho quý vị.

Các bác sĩ và nhân viên y tế sẽ theo sự yêu cầu và chỉ thị của người đại diện ủy quyền thay vì theo gia đình hoặc người thân của quý vị. Người đại diện ủy quyền có quyền cho phép hoặc từ chối các phương cách chữa trị, thủ thuật y khoa mà bác sĩ muốn làm cho người bệnh cũng như có quyền có được hồ sơ y khoa của người bệnh hoặc quyết định hiến tạng bộ phận cơ thể người bệnh hoặc yêu cầu làm khảo cứu xác người bệnh nếu người bệnh chết đi.

Nếu quý vị muốn giới hạn quyền quyết định hay muốn giúp người đại diện ủy quyền quyết định, quý vị có thể viết rõ ràng trên mẫu các chỉ thị mà quý vị muốn. Người đại diện ủy quyền sẽ không có quyền quyết định cho quý vị cho tới khi quý vị không còn hoàn toàn khả năng quyết định cho mình.

Người đại diện ủy quyền sẽ phải theo các chỉ thị quý vị đã viết trên mẫu. Nếu không có các chỉ thị của quý vị, người đại diện ủy quyền sẽ quyết định cho quý vị dựa trên những gì họ suy nghĩ là quý vị muốn cho chính mình.

4. Nên viết gì trong Di Chúc Chỉ Thị hay nói gì với người đại diện ủy quyền hay người thân trong gia đình?

Quý vị nên nói với gia đình, người đại diện ủy quyền và bác sĩ gia đình về quan điểm và nguyện vọng của mình. Quý vị nên cho họ biết điều mong muốn cá nhân của mình về đời sống và sức khỏe của mình, nhấn mạnh về quan điểm quý vị như là có muốn để mình nối vào máy thở, giặt điện, các thủ thuật mổ xẻ để kéo dài mạng sống của mình không, có muốn tiếp tục sống thở nhân tạo khi mình không còn biết gì cả, óc không còn làm việc; muốn những ngày cuối cùng của cuộc đời mình ở đâu và như thế nào.

Cũng nên cho gia đình và người thân biết là quý vị đã điền mẫu đơn di chúc chỉ thị y tế và có người đại diện ủy quyền. Trong trường hợp quý vị bị trở bệnh, gia đình biết người đại diện ủy quyền là ai để đại diện cho quý vị và như vậy sẽ giúp gia đình bớt được gánh nặng và khổ tâm.

5 Người đại diện ủy quyền có phải chịu trách nhiệm về các phí tổn y tế của quý vị không?

Không, vì di chúc chỉ thị y tế trước nay chỉ liên quan đến vấn đề quyết định y tế cho quý vị chứ không liên quan gì đến tài chánh. Trừ trường hợp người đại diện ủy quyền này cũng là người đại diện tài chánh cho quý vị.

6. Quý vị làm gì sau khi đã điền mẫu đơn đó?

Quý vị phải ký mẫu đơn và điền ngày ký rõ ràng cũng như cần phải thị thực chữ ký (notarized) hay có hai người làm nhân chứng chữ ký của mình.

Giữ một bản mà gia đình và người thân có thể tìm được dễ dàng. Đưa một bản sao cho người đại diện ủy quyền người thay thế; một bản cho bác sĩ gia đình, cho người thân trong gia đình có thể liên lạc trong trường hợp khẩn cấp. Khi nhập viện nhà thương bạn nên mang theo một bản đựng trong hồ sơ.

7. Quý vị có thể đổi ý sau khi điền mẫu đơn không?

Quý vị có thể hủy bỏ hay thay đổi các chỉ thị trong mẫu đơn bất cứ lúc nào. Bạn phải thông báo cho bác sĩ biết hay viết trên giấy nếu bạn muốn hủy bỏ hoàn toàn di chúc chỉ thị hoặc muốn thay đổi người đại diện ủy quyền. Bạn nên điền một mẫu đơn mới trong trường hợp này.

Người Việt chúng ta vì phong tục tập quán và bản tính dễ dãi "Trong nò đục chịu", nên ngại ngùng hoặc vì không đủ can đảm nói chuyện về việc này, lúc nào cũng âm thầm hy vọng là gia đình hiểu biết mình và lo theo đúng ý mình hoặc cầu trời khấn phật là nếu có bị đi thì lẩn đùng ra đi không phải bị đau đớn gì cả. Các con có thể hiểu biết hơn nhưng không dám bàn thảo với cha mẹ hay ông bà sợ cho là trù ẻo, nói chuyện xui xẻo.

Tuy nhiên nhập gia tùy tục, chúng ta ở Mỹ cũng nên phải lo tính chuyện theo luật của Mỹ. Tại sao các cụ có thể bàn về chuyện mổ mả, cách chôn, lo đóng hụi với hội Tương Tế mỗi tháng, hay nói chuyện về mua bảo hiểm nhân thọ để khi chết thì con cái có tiền lo ma chay chứ không phải như Chử Đồng Tử cuốn áo chôn cha, hay văn minh hơn mà làm di chúc chia gia tài cho con cái thì tại sao không thể cởi mở và thức thời mà sẵn tiện bàn luôn chuyện làm giấy tờ Di Chúc Sức Khỏe của mình. Nếu không chẳng may mà bị bệnh lâm vào cảnh sống dở chết dở thì không những khổ cho thân mình mà còn khổ luôn cho cả người thân.

Nên nhớ ở xứ Mỹ chưa chết là chưa hết chuyện!

*Bác sĩ **Trịnh Ngọc Huy***

NCT (đọc báo giùm các bạn)